

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС АВТОРСЬКИЙ МЕТАЛ 2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	4-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	вибіркова

Викладач:

Гаркус Олег Зіновійович

+380978828924, ollko73@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Заняття: згідно розкладу.

Формат викладання дисципліни «Авторський метал» включає лекційний матеріал, практичну роботу в майстернях художнього металу та самостійну роботу студентів. Лекційний матеріал ознайомлює з теоретичним матеріалом згідно теми заняття. Практична складова курсу формує навички створення та виготовлення ювелірних виробів із застосуванням можливостей сучасних технологій для розширення діапазону авторської подачі ювелірної прикраси.

Самостійна робота націлена на закріплення та вдосконалення практичних вмінь і навиків.

Консультації. Заняття відбуватимуться відповідно до розкладу, де проходитимуть усі консультації, пов'язані з виконанням завдань. Якщо вам потрібні додаткові індивідуальні консультації, які стосуються змісту курсу, ваших робіт, чи інших питань, пов'язаних з освітнім процесом, ми можемо зустрітися за попередньою домовленістю. Ви можете також використовувати для комунікації e-mail, виключно в робочі дні, намагатимемось оперативно відповідати на ваші запитання.

Умови листування: В темі листа необхідно вказати назву дисципліни та прізвище автора (наприклад, ковальські з'єднання: Гаркус або скорочено робота.), анонімні листи не розглядаються. Назва файлу має містити прізвище і завдання. Формати: тексти — pdf, doc, docx, ілюстрації – jpeg.

Дистанційне навчання: Навчання проводиться дистанційно у зв'язку із відповідними розпорядженнями щодо впровадженням заборон відвідувати КДІДМ. Виконання практичної роботи дистанційно неможливе, але окремі технологічні операції можна виконувати.

В цьому випадку консультації будуть проводитись в онлайн-режимі, а лекційні заняття на платформі Zoom, основним джерелом контакту буде електронна пошта.

Для додаткової інформації чи обговорення питань, що стосуються дисципліни, можна використовувати інші засоби зв'язку.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни):

Курс розрахований на студента, який має базові знання з рисунка, композиції, технології, матеріалознавства, проектування та засвоїв основи художньої майстерності.

Вивчення модулів навчальної дисципліни формує знання і практичні навички, які студент зможе використати під час опанування дисциплін «Проектно-конструкторська практика», «Проектування», «3Д моделювання», «Експериментальні технології у металі», «Дипломне проектування», «Переддипломна практика».

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ та МАТЕРІАЛИ:

Під час заняття використовується обладнання, інструменти та матеріали згідно техніки, яка вивчається:

Обладнання: комп'ютер (з програмним забезпеченням для 3д моделювання), 3д принтер, муфельна піч, плавильна піч, магнітна галтовка, восковий інжектор, вакуумна машина, приладдя для паяння твердим припаєм, бормашини, полірувальний станок.

Інструменти: спеціальні ножі для очищення підпорок 3д друку, металеві опоки, надфелі, пінцети, фрези (конусні, круглі, бочковидні, підрізні, конусні), крицувальні щітки, шліфувальні резини.

Матеріали: фотополімер для 3д друку, вулканізаційна гума, литтєва латунь, литтєва бронза, дріт латунний різного січення, формувальна суміш, припій латунний, флюс, бензин, технічний спирт, паста ДОІ, кислота HCl 5%, наждачний папір.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	5 (150)
Вид занять	Кількість годин
Лекції	2
Практичні	98
Самостійна робота	50

Семестр VIII – 10 год/тиж.

Анотація: Курс «Авторський метал» – це вибіркова дисципліна з циклу професійної підготовки студентів, які навчаються за освітньою програмою «Декоративне мистецтво» і професійним спрямуванням «художній метал» ОС «Бакалавр». Дисципліна надає студенту знання з сучасних тенденцій авторського ювелірного мистецтва на Україні та за кордоном; типологію та характерні особливості ювелірних виробів виготовлених за допомогою 3д моделювання; володіння програмним забезпеченням; бути конкурентно спроможним у сфері

сучасного ювелірного виробництва Програма дисципліни складена з урахуванням специфіки майстерні художнього металу.

Мета:

1. Вивчення новітніх методів художнього моделювання ювелірних виробів за допомогою сучасного програмного забезпечення, способів 3д прототипування та виготовлення форм.
2. Вивчення способів та методів виготовлення воскової моделі, технології литва по виплавлюваних моделях для подальшого використання при виконанні ювелірних виробів. Вивчення регіонально-традиційної техніки литва. Формування навичок роботи із інструментом, засвоєння правил техніки безпеки при роботі з ливарним обладнанням.
3. Засвоєння здобутих знань з ювелірної справи. Вивчення нових прийомів обробки та оздоблення ювелірних виробів, виготовлення зерні, скані, рухомих з'єднань, замків. Розвиток індивідуальних задатків та здібностей студентів під час виконання роботи в матеріалі; формування навичок роботи із інструментом, засвоєння правил техніки безпеки. Навчити принципів створення складного ювелірного виробу, досягти стилістичної єдності у формотворенні та декоруванні, досягти гармонії декоративної та ужиткової функції за допомогою форми, конструкції, декору.

Завдання:

Основними завданнями вивчення дисципліни є розвиток та формування у студентів навичок виготовлення та оздоблення виробів декоративно-прикладного мистецтва. Полягають в тому, щоб на базі знань та навиків студента виконати програмовий обсяг завдань, обумовлених розвитком сучасних технологій, вивчити традиційні методи обробки та декорування які застосовувались на Гуцульщині, використовувати їх у творчих роботах. Відроджувати, розвивати та використовувати надбання народного мистецтва.

Для формування художньо-професійної грамоти та майстерності на основі набутих знань студент повинен:

— **знати:**

- засоби і методи, технологічні процеси виготовлення та декорування металевих виробів, роботу із сучасним обладнанням, правила техніки безпеки при роботі з інструментом, обладнанням під час роботи в ювелірних майстернях, лабораторії.
- роль і місце декоративно-ужиткового мистецтва в культурному житті України та в світі;
- історичний процес розвитку металірства як складової декоративно-прикладного мистецтва в розвитку загальнонаціональної культури;
- характерні особливості традиційного регіонального металірства;
- вимоги до художньої та технологічної якості творів, дизайну;

— **вміти:**

- досконало володіти інструментом та іншими технічними засобами для виконання різноманітних завдань;

- досконало володіти сучасними засобами створення моделей, їх виготовлення в матеріалі;
- створити складний ювелірний виріб, досягти стилістичної єдності у формотворенні та декоруванні; досягти виразності форм, утилітарної функції; опираючись на традиції і мистецьку спадщину розвивати художнє мислення та вдосконалювати власні практичні навички;
- володіти способами обробки та декорування; засобами пластики досягти виразності композиційного задуму; за допомогою синтезу комплексу естетичних, технологічних, пластичних якостей формувати художній образ;
- грамотно застосовувати набуті знання у своїй творчій діяльності;
- виявити образність та характер простими технічними засобами;
- розвивати та використовувати надбання народного мистецтва, творчо інтерпретувати їх в сучасних роботах.

Курс «Авторський метал» формує та розвиває наступні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Під час вивчення курсу «Авторський метал» здобувачі отримують наступні програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

За час проходження курсу здобувачі набувають «соціальні навички» (soft skills), які вважаються цінними на будь якому робочому місці, незалежно від професійної сфери і дозволяють випускникам бути успішними

- вміння працювати в команді;
- вміння спостерігати і виявляти суть;
- розуміння важливості вчасного виконання поставленої задачі;
- бажання вчитися і постійно розвиватися;
- вміння полагоджувати конфлікти,
- здатність брати на себе відповідальність.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиждень	№ теми	Методи викладу	Зміст	Години			
				Усього	лекції	практичні	СРС
VIII семестр							
МОДУЛЬ I. Авторський метал та сучасні технології виготовлення							
Змістовий модуль 1. Специфіка виготовлення виробів створених за авторськими методиками							
1, 2	1	Лекція. Демонстрація Практична вправа	Тема 1. Вивчення та аналіз виробів створених за авторськими методиками у світовому мистецтві як джерела інтерпретації. ПР: Виконати замальовки орнаментальних мотивів ювелірних виробів у авторських техніках СР: Виготовити фотокопії зразків виробів різних регіонів України.	30	2	18	10
3, 4,	2	Бесіда Спостереження Тренувальні вправи, Індивідуальний контроль	Тема 2. Способи створення за допомогою сучасних технологій авторського ювелірного виробу. ПР 1: Виконати варіативне ескізування ювелірного виробу із використанням індивідуальних проявів художньої мови. СР 1: виготовлення 3д моделі виробу.	30		20	10
5, 6, 7,	3	Інструктаж Практична робота, Індивідуальний контроль	Тема 3. Застосування 3д прототипування для реалізації моделі у просторі. ПР 1: Виготовлення резинових пресформ для воскових моделей та реалізація їх на восковому інжекторі СР 1: підготування до литва.	45		30	15

8, 9, 10	Практична робота	Тема 4. Реалізація художнього виробу за допомогою вакуумного литва у металі. ПР 1: очистка, монтаж, підготування до фінішної обробки. СР 1: Виконати фінішні операції для довершення ювелірного виробу.	45		30	15
Всього годин за змістовим модулем І:			150	2	98	50
Практичне завдання: Виготовлення ювелірного виробу із застосуванням сучасних технологій та обладнання.						

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко О. В. Авторський метал: концепції та техніки. *Київ: Академія, 2020.*
2. Гнатюк І. М. Метал у сучасному мистецтві: авторські роботи та інсталяції. *Львів: Літера, 2019.*
3. Коваленко С. П. Авторський метал: від традицій до сучасності. *Харків: Промінь, 2021.*
4. Мельник Т. О. Техніки авторського металу: практичний посібник. *Одеса: Мистецтво, 2022.*
5. Сидоренко В. А. Металеві скульптури: авторські проекти та їх реалізація. *Дніпро: Наука і техніка, 2018.*
6. Шевченко Л. І. Сучасний авторський метал: тенденції та інновації. *Чернівці: Буковина, 2023.*
7. Johnson R. Contemporary Metal Art: Techniques and Inspirations. *New York: Art Press, 2017*
8. Williams T. Metal Sculpture: A Guide to Techniques and Materials. *London: Craft Publishing, 2018*

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Авторський метал» – це дисципліна практичного характеру. Практичні заняття здійснюються в аудиторіях майстерні художнього металу на відповідному обладнанні з консультаціями майстра виробничого навчання та викладача. Самостійна робота студентів прив'язана до нескладних етапів (операцій) роботи, шліфування, обробка деталей, уточнення чи деталізація технічного малюнку. Також студенти самостійно можуть проводити роботи, які пов'язані з підготовкою матеріалів та інструменту, займатись 3д моделюванням, ескізів, виготовлення нескладних частин, що не потребують контролю викладача. Також студенти самостійно можуть проводити операції, що стосуються оформлення виготовленої роботи.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання виконаного завдання проходить за накопичувальною системою і складається з балів, що отримані в результаті поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється згідно з графіком виконання завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену-перегляду. Обов'язковою умовою допуску студента до екзамену є вчасне виконання всіх етапів завдання.

Критерії оцінювання навчальних елементів (тем).

Критерії оцінювання навчальних елементів	Поточні (за змістовий модуль)	Підсумкові
VIII семестр		
<i>Вивчення та аналіз виробів створених за авторськими методиками у світовому мистецтві як джерела інтерпретації. Виконати замальовки орнаментальних мотивів ювелірних виробів у авторських техніках.</i>	10	10
<i>Виконати варіативне ескізування ювелірного виробу із використанням індивідуальних проявів художньої мови, виготовлення 3d моделі виробу.</i>	15	10
<i>Виготовлення резинових пресформ для воскових моделей та реалізація їх на восковому інжекторі, підготування до литва.</i>	15	10
<i>Реалізація художнього виробу за допомогою вакуумного литва у металі, очистка, монтаж, підготування до фінішної обробки, виконати фінішні операції для довершення ювелірного виробу.</i>	20	10
	60	40
Сума балів	60	40

Принцип отримання суми балів за семестр є результатом накопичення балів з поточного (ЗМ1 - 60) та підсумкового контролю (40), отже 60 +40=100.

Семестр	Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий екзамен-перегляд	Кількість балів
VIII	Модуль I.		
	Змістовий модуль 1		
	60	40	100

Оцінка за національною	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення

шкалою			
Відмінно	90-100	A	Високий рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Уміння самостійно опрацьовувати необхідну інформацію; формувати авторські ідеї, інновації у галузі художньої кераміки; використовувати фахову технологію та продукувати креативні форми художніх виробів. Якісно презентувати творчу роботу. Забезпечувати технологічні процеси технічною документацією, описами, розрахунками. Пропонувати зразки авторських виробів для серійного впровадження у виробництво.
Добре	74-89	BC	Достатній рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Під керівництвом викладача опрацьовувати необхідну інформацію; формувати ідеї у галузі художньої кераміки; використовувати фахову технологію. Якісно презентувати творчу роботу. Забезпечувати технологічні процеси технічною документацією, описами, розрахунками. Пропонувати зразки авторських виробів для серійного впровадження у виробництво.
Задовільно	60-73	D	Задовільний рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Під керівництвом викладача опрацьовувати необхідну інформацію; формувати ідеї у галузі художньої кераміки; використовувати фахову технологію. Мати поняття про презентацію творчої роботи.
Незадовільно	35-59	FX	Початковий рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Розуміння окремих частин технологічних процесів. Обмежене володіння фаховою термінологією.
Незадовільно	0-34	F	Відсутність сформованості будь яких теоретичних знань та практичних навиків.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА. Дисципліна «Авторський метал» практичних вправ в майстернях та самостійної роботи. Студенти зобов'язані дотримуватись правил техніки безпеки у приміщенні майстерні, вимкнути звук мобільних телефонів та будь-яких інших пристроїв, що перешкоджають навчальному процесу. В аудиторії не допускається вживання їжі та розпивання напоїв. Позитивно впливає на оцінювання активна поза навчальна творча діяльність студента.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ. Недопустимі пропуски занять та запізнення студентів на аудиторні заняття. Всі пропущенні теми студент повинен опрацювати і виконати вправи самостійно. У разі пропуску заняття без поважних причин, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%. Якщо пропуски становлять 50% аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Всі учасники навчального процесу в КДІДМ сповідають принципи академічної доброчесності і несуть персональну відповідальність за їх дотримання. У разі виявлення плагіату чи підміни робіт під час виконання практичних, самостійних, індивідуальних завдань, студент отримує незадовільну оцінку. Детальніше в «Положенні про академічну доброчесність».

http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhenja_Pro_Akademichnu_Dobrochesnistiy_U_Kdidm.pdf

ВИКЛАДАЧ:

Гаркус Олег Зіновійович, старший викладач кафедри декоративного мистецтва КДІДМ. Учасник конференцій, автор наукових публікацій. Навчався на відділі художньої обробки металу в Косівському технікумі народних художніх промислів ім. В.Касіяна, на кафедрі художнього металу КДПДМ ОС «Бакалавр», на кафедрі художнього металу Львівської національної академії мистецтв — ОС «Магістр», аспірантурі Львівської національної академії мистецтв. Працює в галузі художнього металу, постійний учасник міжнародних, всеукраїнських, регіональних виставок.